

Repere lingvistice în proza lui Vasile Voiculescu

Oana Magdalena Cenac*

Keywords: *linguistic level; phonetic level; lexical level; morphological level; stylistics; Vasile Voiculescu*

Analiza noastră se bazează pe un corpus de texte, preluat din ediția în două volume (*Capul de zimbru* și *Ultimul Berevoi*), apărută în 1966 la Editura pentru Literatură din București. Lectura acestor texte ne-a relevat încercarea autorului de a recrea o atmosferă caracteristică fie unei ruralități ancestrale, păstrătoare a unor diverse tradiții și credințe, de la cele cu rădăcini păgâne (*În mijlocul lupilor*, *Loștrița*, *Pescarul Amin*, *Ultimul Berevoi*) până la cele în care sunt vizibile elementele creștine (*Chef la mânăstire*), fie unor spații exotice (*Fata din Java*).

Modelul de analiză abordat presupune o cercetare a corpusului propus pe niveluri lingvistice (fonetic, morfologic, lexical și stilistic), cu observații de ordin normativ (acolo unde a fost cazul), cu scopul de a ilustra raportul dintre norma lingvistică și norma literară, pornind de la premisa că opțiunea autorului pentru oricare dintre norme reprezintă nota de originalitate a operei.

La nivel fonetic, notăm oscilația între utilizarea unor variante lingvistice specifice zonei nordice, alături de cea sudică, alegerea uneia dintre variante fiind motivată de originea autorului și de spațiile evocate. Astfel, semnalăm:

- trecerea lui *a* la *ă*: „*Hojmălăii* încremeniră și-l priveau cu spaimă” (I, 281);
- vocala *ă* neaccentuată, protonică, urmată de *a* accentuat în silaba următoare, se transformă în *a* prin asimilație regresivă; fenomenul este atestat pe arii întinse în Moldova): „Lătrau mișeei de prin curți, la adăpostul *Zaplazurilor*” (II, 48); „Doica, *dadaca*, slugile, finii și vecinii, toți mi-au hrănit copilăria” (II, 176);
- alternanța vocalei neaccentuate *e* cu vocala *i*, specifică graiului moldovenesc: *deseară* în loc de *diseară*; *duminecă* în loc de *duminică*, *mizilic* în loc de *mezelic*;
- vocala neaccentuată *o* alternează cu *u*: *mosafiri* în loc de *musafiri*, *cocoană* pentru *cucoană*;
- utilizarea vocalei deschise *a* neaccentuat protonic în loc de *ă*: *zahar* în loc de *zahăr*, *balan* în loc de *bălan* ș.a.

* Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, România.

În privința accidentelor fonetice, am identificat: afereza: „*Mneatale*, îți arde de glume?” (I, 222); apocopa: „*Da’* ce poștești ’mneata?” (I, 218); sincopa: „De bună seamă că are să fie nevoie de câine *vrenic*” (II, 42); „Nu mai văzuse în ochi, darmite în gură, de-o lună” (II, 226); metateza: „Sufletul *nehodinit* te-a chemat să te vadă” (II, 315); „O lungă așteptare se întinsese iar peste ei, *învrăstată* cu somnuri adânci” (II, 155).

La nivel morfologic, am exemplificat o serie de aspecte mai deosebite care privesc anumite categorii gramaticale ale părților de vorbire (analiza noastră a avut în vedere substantivul, adjectivul, pronumele, verbul și adverbul), semnalând, acolo unde situația o impunea, deosebirile față de norma lingvistică actuală.

Substantivul. La categoria genului, notăm folosirea unor substantive încadrate la alt gen față de cel actual: substantivul *catapultă* (feminin) apare în text la genul neutru: „Îl lovise cu spăimântătorul lui *catapult* de vântoasă” (II, 143). Un alt exemplu este substantivul *apocalipsă* (feminin) înregistrat cu forma de masculin / neutru: „plin numai cu versuri de *apocalips*” (II, 190).

La categoria declinării, textul voiculescian oferă exemple de utilizări ale unor substantive folosite la altă declinare față de cea impusă de norma actuală. Astfel, substantivul *cătușnică* este de declinarea a II-a, și nu de declinarea I: „Plecam de jos, dintre malurile cătușite cu *cătușnic* și crivine argintii” (II, 57). Substantivul *genune* este înregistrat cu o variantă de declinarea I: „N-a fost an să nu-și ia, acolo, în *genună*, dajdia ei” (I, 46).

În ceea ce privește categoria numărului, se observă că o serie de substantive sunt înregistrate cu forme de plural, diferite de norma literară actuală. Astfel, *dulamă* este folosit la plural, cu forma *dulămi*: „Stă ca o mogâldeață peste care zac azvârlite ghebele și *dulămile* oamenilor” (I, 192). Substantivul *mâncare* prezintă varianta de plural *mâncări*: „Îl aștepta masa îmbelșugată cu *mâncări*, trufandale și băuturi” (II, 254).

La **adjectiv**, se înregistrează diferențe minime între norma literară actuală și norma epocii în care a scris V. Voiculescu. Totuși, notăm folosirea adjectivului *înflorat* cu desinența de plural *-i*, deși substantivul pe care îl determină este de genul neutru: „Și niște poturi *înflorați* cu ibrișin roșu, aproape întregi” (II, 184).

Pentru **pronume**, am identificat următoarele fenomene:

- folosirea formelor *matale* și *dumitale* (cu grad minim de reverență): „I-ai luat *matale* locul, râdea ea” (II, 107);
- folosirea locuțiunilor pronominale de politețe, bine reprezentate la Vasile Voiculescu: „Și *Preasfinția-sa* înclina să nu le dea crezare” (I, 151); „la ceasul rânduit de *Sfinția-ta*” (I, 127);
- adjectivul pronominal nehotărât *alde*, folosit pe lângă numele proprii, pronume: „La *alde Vlad* în bătătură, zvârlea ea răspuns peste cap” (I, 228); „Cine

mai avea timp de ciudățeniile povestite de *alde pierde-noști* că le fâlfâie pe la ureche” (II, 308);

- adjectivul pronominal nehotărât oarecare apare cu forma grafică *oarecari*: „Părinții, după *oarecari* opinteli zadarnice să-l scoată, se liniștiră” (II, 249).

La fel ca la adjectiv, **numeralul** înregistrează diferențe minime sub aspectul normei. Notăm folosirea numeralului colectiv cu forme specific populare: „Au fost găsiți *câteșipatru* morți, trântiți deasupra” (II, 172).

Forma *câteșitrei* înregistrează și varianta de feminin *câțetrelle* – „*Câțetrelle* trăgeau țintă ca niște săgeți spre baltă” (I, 24) –, dar și forma *câteșitrei*: „din *câteșitrei* îmbrăcați în cămăși scorțoase” (II, 65).

În ceea ce privește **verbul**, din analiza textului voiculescian am identificat o serie de ocurențe verbale care diferă de norma actuală, unele dintre acestea fiind motivate de redarea specificului lingvistic al zonei. Astfel, verbul *a căuta* apare cu forma specifică zonei de nord – *a căta*: „Nu știa ce să facă și *căta înapoi spre baci*” (II, 47).

Verbele *a da* și *a sta* sunt folosite la imperfect cu formele *dam* și respectiv *sta(m)*: „Ne *dam* jos ca să ușurăm caii la coaste” (II, 57); „Câinele *sta* liniștit, n-avea poruncă de la baciul lor să se amestece” (II, 43); „*Stam* în cumpeni: să mă urc și să cad pe neașteptate?” (II, 60).

Verbul *a vrea* înregistrează varianta de imperfect *vream*: „*Vream* să rămân pe loc” (II, 82) sau „Eu *vream* să plecăm” (II, 83).

Mai rar folosit în Moldova, perfectul simplu apare în multe situații în textele voiculesciene sub influența normei muntenești: „Nu mă *putui* stăpâni și-l *rugai* pe Dionis să se oprească” (II, 128); „Prizonierii *fură* puși în libertate după împlinirea formalităților” (II, 156).

Remarcăm folosirea formelor iotacizate care au rezultat în urma unui fenomen de modificare a consoanelor *t, d, n, r* urmate de *i* (*iot*) în *ț, d(z)* și *i*. Textul voiculescian înregistrează un număr mare de ocurențe ale verbelor cu forma iotacizată, iar în unele situații, același verb apare în concurență cu forma mai nouă, cu dentala refăcută. Astfel, pentru conjugarea I: verbul *a amâna* are la conjunctiv prezent forma iotacizată *să amâie*: „Îi cunună voievodul Mihaly pe care-l rog *să amâie* plecarea” (II, 130).

Verbul de conjugarea a II-a *a cădea* este folosit la conjunctiv prezent atât cu forma *să cadă* – „Roua, în loc *să cadă* fragedă, se zvântă” (II, 95) –, cât și cu forma iotacizată *să cază*: „Lucrurile începeau să se precipite și *să cază* rând pe rând” (I, 73).

La conjugarea a III-a, verbele *a pune*, *a rămâne*, *a ține* și *a spune* sunt folosite la conjunctiv prezent cu varianta iotacizată: „El azvârlise tot, mobile, scoarțe și nu mai vrusese *să mai puie* nimic la loc (II, 57); „S-a învoit *să-l ție* la curte până-n primăvera” (II, 22); „N-a vrut *să-mi spuie* decât că a stat în genunchi” (II, 123).

Conjugarea a IV-a poate fi ilustrată cu verbul *a veni*, folosit cu forma iotacizată la conjunctiv prezent: „Îngrijorat, bătrânul a trimis vorbă lui Scoroambă să *vie* pe la el” (II, 15); „și ceru să *vie* nursa cu copilașul” (II, 221).

În cazul **adverbului**, s-a remarcat:

– folosirea adverbului *acum* cu varianta *acuș*, *acuși*, *acu*: „O să se întâmple *acuș* curând, pe drumul de seară” (II, 77); „*Acuși*, de cum scotea capul ei nervos pe ușă [...] se speria” (I, 144).

– o altă formă adverbială este *abitir* (< tc. *beter*) = ‘mai mult, mai bine’: „Toată linia de popi din satele așezate pe drumul apucat de el zbârnâia, bătută *mai abitir* ca un telegraf de paracliserii sosiți” (I, 120).

La nivel lexical, demersul nostru este construit pe trei coordonate: identificarea mijloacelor de formare a cuvintelor, analiza din perspectivă etimologică a vocabularului folosit de autor și identificarea expresiilor idiomatiche.

În ceea ce privește mijloacele de formare a cuvintelor, s-a constatat preferința pentru derivarea cu prefixe și sufixe, dintre acestea cele mai productive fiind:

– prefixele: *des-*: „Cum a putut să se scoale și să se *despotmolească* singur” (II, 145); *dez-*: „A încordat grumazul *dezțepenit* și gâtul ascultător i-a înălțat capul de pe pământ” (II, 36); *ne-*: *Nedezlegarea* ei pe mine mă ținea însă sub obsesia unei vrăji” (II, 306); *stră-*: Din *străfundurile* desișurilor se prelingeau pisici sălbatice” (I, 64);

– sufixele: *-an-*: „Dar așteptau *băietanii* lui Dionis cu târnele pe cobilițe” (II, 90); *-andru-*: „Făurarul, un *băiețandru*, de dragul larmei, bătea nouă lovituri de nicovală” (II, 73); *-et-*: „*Muieretul* dimprejur murea de poftă” (I, 231); *-uț(ă)-*: „Cârnați așijderea fragezi ca roua și o *mămăliguță* grozavă” (I, 130).

Sub raport etimologic, structura vocabularului textelor voiculesciene parcurse a relevat prezența unor elemente de origini variate, cum ar fi:

- de origine latină: *noaten* ‘mânz’ (< lat. *annontinus* ‘în vârstă de un an’): „Parcă ești un *noaten* prins întâi la ham” (II, 93); *speluncă* ‘peșteră, grotă’ (< *spelunca*): „M-a poftit în *spelunca* lui” (I, 108); *zgaibă* ‘bubă mică care a început să prindă coajă’ (< lat. *scabere* ‘a se scărpină’): „Uite și acum *zgaibele* lăsate de colții și ghearele lor” (I, 109);

- de origine slavă și bulgărească: *caraulă* ‘pază, gardă’ (< bg. *karaul*, ngr. *karauli*): „Taurul rămas înapoi răgea năbădăios de *caraulă* pe creastă” (II, 329); *caznă*: 1. ‘tortură, chin, supliciu’, 2. ‘suferință, durere, neliniște’ (< sl. *Kazni*); cf. sb. *kazna* ‘pedeapsă’, pol. *kazn* ‘pedeapsă’: „Cu multă *caznă*, abia la jumătate din păpița obișnuită” (II, 222); *chelar* ‘majordom, intendent, persoană care deținea cheile cămării unei gospodării boierești’ (< gr. *κελλάριος*) prin intermediul sl. *kelari*. La origine se află lat. *cellarium* (cf. it. *cellaio*, fr. *cellier*), care, prin ngr. *κελλάρι(ov)*, a dat și *chelar* (‘cămară, depozit de provizii’), cf. *cellar*. Cuvântul a trecut în tc., bg. *kiler*, de unde dubletul românesc *chiler* ‘cămară’: „Dar mântuire are, i-o întoarse *chelarul*” (I, 239); *ciosvârtă* ‘sfert

dintr-un animal tăiat’ (< sl., bg. četvǎrt): „ieșiră pulpe de oaie, ciozvârte de berbec, hartane de pasăre” (II, 75); *pocinog*: 1. ‘saftea, prima vânzare din zi’, 2. ‘început’, 3. ‘bucluc, boroboață’ (<sl. *počinŭkŭ* ‘început’). Acest cuvânt apare în textul voiculescian consultat de noi cu sensul trei: „Căutând să dea repede foile catastifului mai departe, peste degetul protopopului, înțepenit ca un cu cui în fila cu *pocinog*” (I, 119);

- de origine ucraineană și poloneză: *balercă* ‘butoi’ (< rus. *barylka*, pol. *barilka*): „Încât repede *balerca* din pivniță se goli, așa că trebui să o răstoarne cu vrana în jos” (II, 257); *bașcă* ‘beci’ (< pol. *baszta*): „a prins hoții, i-a legat cobză și i-a trimis la *bașcă*” (II, 29); *drușcă* ‘(una dintre) fetele care însoțesc mireasa la cununie’ (< ucr. *družka*): „A ieșit numaidecât Rada între cele două *druște*” (II, 126); *șleahță* (< pol. *szlachta*): 1. (peior.) ‘clică, bandă, gloată’, 2. ‘nume dat nobilimii poloneze, corp de armată alcătuit din nobili polonezi’: „Porni cu *șleahța* acolo și se puse la pândă în dosul unei movile de margine” (II, 28);

- de origine rusească: *caretă* ‘trăsură’ (< rus. *kareta*, it. *carretta*): „Plecă ridicând valuri de praf prin care se legăna *careta* de Viana ca o corabie pe ape” (II, 20); *niznai*, întâlnit în expresia „a se face *niznai*” cu sensul „a se preface că nu înțelege” (< rus. *ne znáiu* ‘nu știu’): „Scoroambă s-a făcut *niznai*” (II, 24); *sfeștoc* ‘mănunchi de busuioc folosit pentru stropirea cu apă sfântă’ (< rus. *svitok*, bg. *sviták*): „Nopti de-a rândul ei scuturară *sfeștoacele* în vânt și în toate nepărerile” (I, 174).

- de origine turcească: *abá* ‘dimie, țesătură groasă de lână’ (< tc. *aba*) „Curat îmbrăcat într-un soi de zeghe lungă, ca un anteriu, de *aba* țărănească, albă” (I, 219); *ciufut*: 1. ‘evreu’ 2. ‘cămătar’ 3. ‘zgârcit’ (tc. *çufut* ‘evreu’ din arab. *gehud*, cf. DER, 2077): „Femeia, *ciufută*, s-a lepădat, aruncând că are copii bolnavi de gălci rele” (II, 24); *cherhana*: 1. ‘fabrică’ 2. ‘loc unde se sărează peștele’ (tc. *kiarhane*, cf. DER, 1726): „Și tovarășii plecară la late *cherhanale*, pentru alte corvezi” (I, 26); *harababură* ‘dezordine’ (< cf. tc. *ana babulla*): „L-a bălăbănit în toate felurile, și scurt și lung și pe-o latură și pe alta, încât a ieșit o *harababură*” (I, 167); *para* ‘veche monedă divizionară turcească’ (< tc. *para*): „Știi cât valorează un cap de zimbru de 27 de *parale*?” (I, 303); *patalamală* ‘diplomă, certificat de studii’ (< tc. *batalamă*, Scriban): „Fără școală, fără *patalamale* – și era abia o codană – ajunsese o nursă plină” (II, 225);

- de origine grecească: *carafă* ‘sticlă cu gâtul lung și partea de jos bombată’ (tc. *karafa*, fr. *carafe*, it. *caraffa*, Scriban): „Din *carafe* mereu pline și neclintite pe masă, toate cele firești, câte și cum se cuvin” (I, 142); *giuvaericele* ‘bijuterii’ (< ngr. *tsovaerika*): „Pe când lângă el, unul, cine știe, plecat peste un cadavru, îl jefuiește de bani și giuvaericele” (I, 186); *ritos* ‘categoric, ferm’ (< ngr. *ritós*, cf. MDN, 2000): „magistratura se declara *ritos* împotriva mea” (II, 207); *protipendadă* ‘marea aristocrație, clasa privilegiată’ (< ngr. τῆς πρώτης πεντάδος ‘primul din cinci’, pentru că vechea aristocrație se împărțea în cinci,

Tiktin): „să se ducă pentru aer la Sinaia în Himalaia unde se strânge toată *protipendada* anglo-indiană” (II, 195);

- de origine maghiară: *beteag* ‘bolnav, invalid’ (< magh. *beteg*): „cu batista udă peste ochiul *beteag* am vizitat pe Stanciu”: *haidău*: 1. ‘păzitor de vite’, 2. ‘haidamac’ (< magh. *hajtó* ‘mânător, gonaci’, Scriban): „cinci *haidăi* cu puști și pistoale înconjură pâlcul de maici” (II, 29); *dudău* ‘buruiiană’ (< magh. *dudva*, Șăineanu): „*Dudaie* de bălării și snopi de arnică uriașă cu ochi de floarea-soarelui” (II, 112); *picioici* ‘cartofi’ (magh. *pityóka*): „întâlniră ținuturi unde li se spune *picioici*...” (I, 227); *cleștar* ‘cristal’ (< magh. *kristály*, DER, 2140): „intra în propria imagine, ce-i surâdea răsfrântă din cleștarul pe care-l încercă întâi cu vârful piciorului” (II, 112);

- de origine germană: *chibiț* ‘persoană care asistă la jocul de cărți fără să ia parte efectiv la joc’ (< germ. *Kiebitz*): „Eu, al patrulea, *chibițul* lor, cerce-tam țărmul” (II, 259); *gheroc* ‘redingotă’ (< germ. *Gehrock*): „A început să se vaite și să-și sfâșâie gherocul” (II, 19); *laibăr* ‘vestă’ (< săs. *Leibel*): „Aici i-o întâmpinat, împleticindu-se, într-un laibăr petecit și cu o căciulă călugărească” (I, 127); *rună* ‘caractere grafice folosite în cele mai vechi alfabet germanice și scandinave’ (< germ. *Runen*; fr. *runes*): „Savila citi tainicile rune cu care locul își scria legile lui veșnice” (II, 301);

- de origine italiană: *leal* ‘credincios, cinstit’ (< it. *leale*): „Doamna nu juca leal și nu-și alegea mijloacele” (II, 207); *palancă* ‘loc îngrădit, împrejmuire, estacadă, palisadă’ (< it. *palanca*, prin intermediul pol. *palanka* și a tc. *palanka*, *palanga*, Cihac, II, 239): „Să nu se opintească în garduri, să i le dea jos *palancă* sau măcar să i le găurească și să scape” (I, 31);

- de origine franceză: *eboșă* ‘schită’ (< fr. *ébauche*): „cine știe ce paragini păstrează încă schițe, *eboșe*, portrete de oameni și ziare” (II, 162); *faeton* ‘trăsură elegantă, înaltă, pe arcuri cu o singură banchetă, trasă de un cal’ (< fr. *phaéton*, DER, 3238): „Plecase cu celălalt, popa Vlad, care avea *faeton*, grobind să ajungă la sat mai depărtat” (I, 122); *livrea* ‘haină cu fireturi’ (< fr. *livrée*, DER 4886): „Îmi porunci tare omul de sub șapca galonată și livrea arogantă” (II, 191);

- de origine engleză: *docar* ‘trăsurică ușoară cu două/patru roți’ (< engl. *dog-cart*): „La început, pe jos ori călare, cu logofeții după el, apoi din *docar*” (II, 233); *browning* ‘revolver cu încărcător automat’ (< engl. *browning*, numele unuia dintre producătorii acestui tip de armă): „Își ieși din fire și trase la rândul său *browningul* lui din teacă” (I, 317); *nursă* ‘dădacă, bonă’ (< engl. *nurse*): „*Nursa* trebui de astă dată să-l plimbe” (III, 222).

Alături de cuvintele a căror etimologie poate fi lămurită cu ajutorul dicționarilor de specialitate, există în textul voiculescian cazuri de cuvinte cu etimologie necunoscută. De pildă, *carabăț* (reg.) ‘larvă acvatică a unor insecte’ este înregistrat în textul lui V. Voiculescu cu forma *cărăbeți*: „Puneau *cărăbeți*, un soi de larve de cărbuși” (I, 9); *nahláp* ‘tălăzuire, contracurent’ ar avea

legătură cu sl. *chlapati* ‘a face valuri mici’ (Tiktin) sau cu o var. a lui *năvrap*: „În fiecare zi treceau, vârtejuri duse de *nahlapi*” (I, 49); *ótova* ‘plan, egal, uniform’ are origine necunoscută. Cihac (II, 234) presupune o origine slavă fără să poată indica etimonul. Legătura cu rusescul *ot tog* ‘de asta’ (Tiktin) sau cu bulgarul *ot tova* ‘al ei’ (Scriban) e dubioasă (cf. DER, 5975), în: „cu roata *otova* dintr-o singură bucată de trunchi” (I, 1); *prior* (regional, despre mieii) ‘născut primăvară foarte de timpuriu’: „un copil i-a adus să vadă o pereche de mieii *priori*” (II, 54); *sanchiu*; 1. ‘tăcut, posac’, 2. ‘zăpăcit, aiurit’ – are origine necunoscută, fiind întâlnit în graiuri, în zona Munteniei (cf. DER, 7409): „Pe cât de *sanchiu* și de dugos bărbat-su” (I, 66); *spelb* ‘fără culoare, spălăcit’ are origine incertă; pare să fie it. *scialbo* ‘alb’. Lipsește din dicționare și îl întâlnim la scriitorii contemporani (cf. DER, 8059): „dând zidurile *spelbe* în lături” (II, 261); *zăvod* ‘câine de pază’ – are origine obscură, probabil din sl. *zavoditi* ‘a conduce’ (Cihac, II, 471, cf. DER, 9473): „– Voi, *zăvozilor*, pe el!” (I, 3).

„Povestirile” lui Vasile Voiculescu oferă exemple de creații expresive și de expresii idiomatice dintre care amintim: *buzat* în expresia *a rămâne buzat*, cu sensul ‘a rămâne păcălit, înșelat, dezamăgit, cu buzele umflate’: „M-am supărat foc că-i tăinuise până atunci meșteșugul lui [...]. M-am întors *buzat* la șatră” (I, 97); *a cucăi*, cu sensul ‘a dormita’: „Priviți cum *cucăie* înaltpreasfințitul taman ca cel căruia i-a luat umbra ucenicul sfântului Pahomie” (I, 271); *a forfăi* ‘a umbla de colo până colo grăbit’: „Rufele, așternuturile lui curate de la București *forfăiau* de puncte negre zburătoare” (II, 274).

În ceea ce privește expresiile idiomatice, din textul voiculescian am selectat următoarele exemple: „Am eu *ac de cojocul iepii dumitale*” (I, 145); „I s-a pus și ei o traistă cu ovăz în cap, *să nu facă zâmbre*” (I, 231); „Nu e a bună fraților, ...o *băgă pe mânecă starețul*” (I, 142); „Unul singur din voi numai e de ajuns *ca să-l facă praf și puzderii*” (I, 5).

Fără a pune punct analizei noastre, considerăm că opera lui Vasile Voiculescu oferă un foarte bogat material lingvistic menit a deschide noi teme de cercetare sau de a continua analiza realizată aici.

Bibliografie

- Bulgăr, Constantinescu-Dobridor 2002: Gh. Bulgăr, Gh. Constantinescu-Dobridor, *Dicționar de arhaisme și regionalisme*, vol. I și II, București, Saeculum Vizual.
- Ciorănescu 2005: Alexandru Ciorănescu, *Dicționarul etimologic al limbii române*, București, Saeculum I.O.
- DA = *Dicționarul limbii române*, tomul I, A–B, 1913; tomul I, partea a II-a, C, București, 1940; tomul I, partea a III-a, D–DE, București, 1949; tomul II, partea I, F–I, București, 1934, tomul III, partea a II-a, J–Lacustră, București, 1937; *Ladă–Lepăda*, București, 1940, *Lepăda–Lojniță*, București, 1940.
- DEX = *Dicționarul explicativ al limbii române*, București, Univers Enciclopedic, 1998.

- Dimitrescu, Pamfil, Barborică 1978: Florica Dimitrescu, Viorica Pamfil, Elena Barborică, *Istoria limbii române: fonetică, morfosintaxă*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Dumistrăcel 2017: Stelian Dumistrăcel, *Vasile Voiculescu: spații pragmatico-discursive*, în Oana Magdalena Cenac (ed.), Stelian Dumistrăcel, *Spații pragmatico-discursive*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca.
- Drugă 2009: Luminița Drugă, *The Representation of Good and Evil in Vasile Voiculescu's Work*, în „Interstudia. Review of Interstud Interdisciplinary Centre for Studies of Contemporaru Discursive Forms” (Bacău), p. 171–179.
- Marcu 2008: Florin Marcu, *Marele dicționar de neologisme*, București, Saeculum.
- Mareș, Gheție 1974: Al. Mareș, Ion Gheție, *Graururile dacoromâne în secolul al XVI-lea*, București, Editura Academiei.
- Munteanu, Țăra 1978: Ștefan Munteanu, Vasile D. Țăra, *Istoria limbii române literare. Epoca modernă*, Suceava, Editura Universității din Suceava.
- Podosu 2007: Ion Podosu, *Universul prozei lui Vasile Voiculescu*, Cluj-Napoca, Limes.
- Popescu 1993: Florentin Popescu, *Vasile Voiculescu și lumea lui*, București, Colibri.
- Spineanu 2009: Claudia-Ileana Spineanu, *Stilul indirect liber în proza lui Vasile Voiculescu*, Iași, Lumen.
- Șăineanu 1995-1996: Lazăr Șăineanu, *Dicționarul universal al limbii române*, ediție revăzută și adăugită de Alexandru Dobrescu, Ioan Oprea, Carmen-Gabriela Pamfil, 5 vol., Iași, Mydo Center.
- Voiculescu 1966: Vasile Voiculescu, *Capul de zimbru. Povestiri*, I, București, Editura pentru Literatură.
- Voiculescu 1966: Vasile Voiculescu, *Ultimul Berevoi. Povestiri*, II, București, Editura pentru Literatură.
- Voiculescu 1998: Vasile Voiculescu, *Integrala prozei literare*, ediție îngrijită, prefață și cronologie de Roxana Sorescu, București, Anastasia.
- Zaharia-Filipaș 1980: Elena Zaharia-Filipaș, *Introducere în opera lui Vasile Voiculescu*, București, Minerva.

Linguistic References in the Prose of Vasile Voiculescu

The studies dedicated to the analysis of Vasile Voiculescu's work have highlighted, among other things, the aesthetic, ideological function meant to capture the artistic value of the fantastic prose, the intermingling of the myth with the fabulous (see Ion Apetroaie, *Vasile Voiculescu*, 1975); equally interesting is the analysis of the features of the “indirect free style” (see Claudia-Ileana Spineanu, *Indirect Freedom in the Prose of Vasile Voiculescu*, 2009). For other scholars, the research of Vasile Voiculescu's work was an attempt to “unmask” the masks of the author's self-seeking, along with the emphasis on the realistic component (see the story “Chef la mănăstire”) or the traditionalist one (Mircea Braga, “Vasile Voiculescu în orizontul tradiționalismului”). In addition to all these perspectives, our approach aims at applying the structuralist perspective on Vasile Voiculescu's writings, with examples and observations on the phonetic, lexical, morphological and stylistic levels, without excluding, where it was the case, the normative issues.